

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus II. De Remissionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](#)

ARTICULUS. II.

De Remissionibus.

Per Remissiones hæc intelliguntur ^{indul.}¹⁴³ gentie, quæ describi possunt, quod sunt relaxatio temporalis pœnae de communi Thesauro Ecclesiæ, pro peccatis actualibus, quod culpam remissis, debite, facta ab eo, qui potestatem habet; Sic Barbos. de Potestat. & offic. Episcopi p. 3. allegat. 88. n. 1. Layman l. 5. Summa, tr. 7. c. 1. n. 1. & alii ex c. quod autem, h. t. & c. de Indulg. codem in 6. Cum enim, remissâ culpâ necessario etiam remittatur pœna æterna (quam inducit peccatum, in quantum est offensâ DEI) remaneat tamen reatus pœnae temporalis, (quam inducit peccatum, in quantum est transgressio legis) vel in hac vita, vel in purgatorio luenda, nisi satisfactione debitâ, eaque propriâ, vel alienâ extinguatur; ideo in hunc finem *remissiones*, seu indulgentia ab Ecclesia conceduntur, nam per has intelligitur quidam actus specialis jurisdictionis, quo peccator in foro DEI liberatur à reatu, seu debito pœnae temporalis extra Sacramentum; ita Suarez d. 49. de pœnitent. quibus positis:

§. 1.

Quotuplex sit indulgentia?

Ante resolutionem not. 1. per commu.¹⁴³ nem Ecclesiæ thesaurum (ex quo de promuntur satisfactiones, pro pœna ceteroquin ob commissa peccata, licet extinta quoad culpam, luenda) intelligi cumulum infinitum satisfactionum, constantem satisfactionibus Christi, Beatisse semper Virginis, & immaculatè concepta Matris DEI, aliorumque Sanctorum, qui est basis, & fundamentum indulgentiarum. 2. Christum Dominum suæ Ecclesiæ reliquæ potestatem ex prædicto thesauro applicandi satisfactiones, quæ visa fuerint convenientes Fidelibus, ut pœnae preceptatis debitæ remissionem obtineant, si illis applicentur vel per Sacramenta, vel Missa sacrificium, vel indulgentiarum distributionem, de quo plura Bellarminus, & alii in Controversiis Fidei.

Not. 2. *Suffragium*, apud Canonistas, ¹⁴³ duce Gloss. ad c. cùm creatura de celebr. missar. & apud Theologos duce S. Thomâ in 4. dist. 45. esse auxilium quoddam, quod unus fidelis præstat alteri, ad obtainendam à DEO

1433 Præter hæc not. 12. Militem ordinum militarium perdere privilegium, & cingulum militiae, ac remanere perpetuò merè Laicum: si occidat presbyterum per c. 2. h. t. Eum verò, qui pro libertate suæ defendit, vel pro Ecclesia pugnat, si excedat moderamen inculpatæ tutelæ, atque adeo peccet, judicio Confessarii mitius esse puniendum, ne pœna asperitas alios retardet ab Ecclesiæ defensione, sic Alexander III. c. significavit 3. h. t. Not. 13. Medicum teneri defere infirmum, qui tertia die à monitione Medici transfacta, ut confiteatur, & pro videat animæ suæ, fidem non fecerit, de monitionis executione, de quo videri potest motus proprius Pii V. incip. *Supra gregem Dominicum*, 1566. quem ad verbum referr. Quaranta in Summa Bullarii V. *Medicus*.

1434 Not. 14. Quod, eti Bonifacius VIII. in extravag. *Super Cathedram*, de sepultur. statuerit, ut Mendicantes præsentent Ordinariis idoneos, qui ab eo acciperent potestatem audiendi confessiones; & postea Benedictus XI. in Extravag. *Inter cunctas* statutum illud sustulerit, concessâ Mendicantibus facultate confessiones audiendi sine eo, quod Episcopose præsentarent: statutum tamen Bonifacii rursus innovatum sit, per Clement. *Dudum*, de sepultur. & hodie omnino standum sit dispositioni Concilii Trident. Sess. 23. c. 18. Not. 15. Gregorium IX. in c. fin. h. t. ne pro dilatione pœnitentiae periculum immineat animarum, permisso Episcopis, & aliis Superioribus, nec non minoribus Praelatis exceptis, ut etiam, præter sui Superioris licentiam, providum & discretum sibi possint eligere Confessorem.

à DEO remissionem pœnæ temporalis, vel aliquod commodum spirituale, in c. *Anima* 13. q. 1. Recensentur autem quatuor genera suffragiorum, 1. oblationes seu sacrificia sacerdotum, 2. preces sanctorum, sive ii in cœlo, sive in terra sint, 3. Eleemosynæ, quibus animæ juventur, tum, quia eas excipientes moventur, ut oreant pro defunctis, 4. jejunia, per quæ intelliguntur reliqua opera pœnitentie. Tribus autem modis juxta Suarez d. 48. de pœnit. potest opus unius fidelis *suffragari* alteri, 1. ex *opere operato* per sacrificium missæ, de quo supra, 2. per indulgentias, quæ etiam juvent per modum operis operati, de quibus infra, 3. ex *opere operantis*, de quo in præsenti. Certum etiam est ex fide, dari inter fidèles aliquam bonorum operum communicationem, quibus se invicem juvare possint. Nam opus unius valet ad obtinendum alteri remissionem, alicujus pœnæ temporalis, id quippe postulat charitatis unio, quæ sicut efficit cor unum, & animam unam, ita omnia bona facit communia & communicabilia.

1438 Questio autem est, an hæc communio, seu communicatio fidelium, ad obtinendam alteri remissionem pœna temporalis debitæ pro peccatis in hac, vel altera vita, fiat per modum *satisfactionis*, seu debita solutionis? & affirmandum est cum vera sententia, quæ fundatur in divina institutione nobis per Ecclesiæ sensum, & Catechismum Pii V. declarata. Ex quo colligitur, quoties unus pro alio efficaciter satisfacit, scilicet privare fructu illius satisfactionis, quantum ad remissionem pœnæ. Hinc, quod attinet ad animas, in purgatorio detentas, de fide est ex Trid. Sess. 25. decreto 1. suffragia viventium illis prodeſſe, sed an per modum *impetrationis*, an condignæ *satisfactionis*, dubitatur.

1439 Suarez cit. ſect. 5. ſic resolvit: quamvis pium, & probabile sit, Deum interdum remittere gratis pœnam animabus purgatorii, propter operationes, & merita iuſtorum; tamen hoc valde incertum est, & oppofitum valde verisimile, nempe DEum nunquam remittere alicui pœnam pro peccatis debitam, *nisi oblatâ condignâ satisfactione*; hoc enim divina justitia vindicativa magis consentaneum videtur; probabilius tamen eſſe, suffragia fidelium, pro defunctis in purgatorio existentibus, quoad satisfactionem *infallibiliter*

prodeſſe, tenet Castropal. p. 4. tr. 24. D. unic. p. 1. ſ. 2. n. 8. cum D. Thoma Dist. 45. q. 2. à 1. q. 1. & 2. cuius probatio, & contrariorum solutio videri poſſunt loc. cit. Not. 3. ut suffragia fidelium pro defunctis vim habeant efficacis satisfactionis, requiri plures conditiones, tam ex parte offerentis, quā ex parte illius, cui suffragium applicatur. *Ex parte hujus* requiritur, quod suffragio indiget; ita Suarez cit. d. 48. ſ. 7. n. 3. Deinde, quod deceſſerit in ſtatu gratiæ, habeatque pœnam ſolum temporalē à morte luendam; nam damnati noſtra ſatisfactio prodeſſe non potest, nec peccatoribus pro offenkā DEI, loquendo de con dignitate, ut diximus in tractat. de Incarn. Tertiō demum, ut peccatum, cui proſit noſtra ſatisfactio, ſit remiſſum quoad culpm; hāc enim durante, ſolutio fieri non potest. Sic Castropalaus cit. n. 9. dicens: venialium remiſſionem, in puncto deceſſionis, fidelibus iuſſis concedi; ſed de hoc plura diximus in tractat. de Sacramento pœnit. *ex parte autem offerentis* suffragium, requiritur 1. intentio alii favendi per tale opus, quoad vim ſatisfactivam; alia non donas alteri, ſed tuum manet; ita S. Thomas in 4. dist. 45. q. 7. a. 4. Deinde, ut opus ſi honestum, alias DEO placere non potest; tertio, ut procedat ab homine in ſtatu viæ; nam extra ſtatum viæ non eſt locus ſatisfactionis, aut meriti; tunc enim *venit nox*; quando nemo poterit operari, Joan. 9. quartò, ut procedat ab homine iuſto, ſeu grato DEO; nam opera peccatoris, nec ratione ſatisfactionis, nec meriti habent, utpote mortua, & carentia vi, quā poſſint placere DEO; his p̄missis, de quibus fuſe Castropalaus loc. cit.

Descendo nunc ad multiplicitatem 1440 Indulgentiæ, recte hæc colligitur ex primo *ejus effectu*, qui eſt remiſſio pœna temporalis, relictæ in foro DEI, ex peccatis remiſſis quoad culpm: qui effectus, licet unus ſit in ſpecie, eſt tamen multiplex in quantitate: juxta quem dividitur indulgentia, in *totalem & partiale*, ut habetur Clement. 6. in Extravag. *Unigenitus*, de pœnitent. & remiſſ. *Totalis* (quæ alio nomine dicitur *plenaria*) eſt illa, que totam pœnam remittit ei, cui applicatur: *partialis* eſt, quæ tantum remittit partem. Si autem quereras, quibus modis indulgentia concedatur? R. de his latè agere Suarium D. 49. de pœnit. ſ. 5. Ex

328 Tract. In Lib. V. Decretal. Quæst. XXXVIII.

Ex illis omnibus (loquendo de indulgentia non totali) usitatissimus est ille, qui exponitur per numerum dierum, aut annorum, & sic concedi solet *Quadragesima*, id est, quadraginta dies indulgentia, & *septennia*, id est, indulgentia septem annorum: vocari que solet *carenam*, quæ utramque prædictam complectitur; alter est, quando in concessione additur: particula *contritus & confisis*, tempus autem importatum per *quadragesinam*, *septenniam* vel *carenam*, non denotat durationem poenarum in purgatorio, sed proxime significat durationem poenitentialis satisfactionis, in hac vita exhibita pro peccatis, quasi per indulgentiam remittatur non sola satisfactio illa poenitentialis, sed tanta pena purgatorii, quanta per poenitentiam unius diei, vel anni remitteretur. Olim enim pro gravioribus peccatis v.g. adulterio & similibus, solebant injungi poenitentia septem annorum, & pro gravissimis longiores. c. *hoc ipsum*. 33. q. 2. junct. Gloff.

I 441 Cùm autem indulgentia *plenaria*, talis sit, ac proinde non recipiat magis aut minus, frustra volunt aliqui ponere discrimen inter indulgentiam *plenariam*, *pleniorem* & *plenissimam*, quibus vocibus utuntur Pontifices in variis textibus. Rectè igitur Bellarm. lib. 1. de indulg. c. 9. docet, has non distingui, sed Pontifices his uti formulis, ut ostendant se absolutè dare, quantas possunt maximas. Et Suarez disp. 56. sest. 4. n. 7. dicit, eas voces poni ad majorem rei declarationem, & ad tollendos scrupulos, qui ex variis opinionibus oriri poterant. Intelligitur autem, concedi indulgentia *plenaria*, quoties non additur signum, aut verbum determinans ad partem poenæ: si autem obtingat (ut aliquid fit) quod ultra indulgentiam pleniorum concedantur *tot dies*, vel *quadragesima* indulgentia? censet Suarez cit. sest. 4. n. 9. distinguendum esse. Si enim concessio ad diversa tempora, & actiones referri possit, dari dicendum est tunc duas indulgentias; alteram plenariam pro hoc tempore, & aliam partialem pro alio tempore; si vero concessio unica sit, ita, ut ad diversa tempora referri nequeat, sensum verborum esse, ut post plenariam indulgentiam, quam quis sibi lucrat, applicare valeat illos dies, vel annos indulgentia, per modum suffragi. Ratio est, quod Pontifex non posse concedere indulgentias defunctis per modum *absolutionis*,

sed per modum suffragii, ut bene docet & probat Suarez disp. 53. sest. 2.

Hic autem duplexmodus, ex eodem, & sest. 3. sic explicandus est. Concedere per modum suffragii, est offerre DEO pretium æquivalens ex thesatro communi, cuius potestas, & dispensatio penes Pontificem est. Talis autem modus nec jurisdictionem in concedente, nec subjectionem in recipiente postulat. Not. 4. inter indulgentiam *plenariam*, & *jubileum*, in ratione indulgentie non esse ullam distinctionem, nisi quandam accidentalem, ratione adjunctionum; quia in *jubileo* præter indulgentias solet concedi etiam potestas absolvendi à reservatis casibus, vel censuris, & dispensandi in quibusdam votis. Jubileum enim (ut docet Suarez disp. 50. sest. 4. n. 8.) ex prima impositione, significat annum remissionis, qui Romæ olim fuit centesimus; & modo post viginti quinque annos recurrat. Derivata deinde est vox ad significandam plenam, seu totalem indulgentiam, quæ sub plenissima forma conceditur maximè, quando cum illa adjunguntur alii favores, ut commutatio votorum, & absolutio à reservatis.

Not. 5. indulgentiam ulterius dividit in *personalem* & *realem*, seu *localem*. *Personalis* est, quæ personæ conceditur, ut *cam*, *ubicunque sit*, lucrari possit; *localis*, quæ alicui loco pio annexa est, quatenus in ejus favorem, hominibus ibi orantibus, conceditur, de quo vide dicenda in seqq. his præmissis:

§. 2.

Qui possint concedere indulgentias?

R Ep. hanc potestatem concessam à Christo D. Petro, & successoribus eius, ut colligitur ex Extravag. Unigeniti h. t. c. *cum ex eo*, & c. *quod autem*, cod. item c. *quodcunque* 24. q. 1. Quæstio autem est 1. an eandem potestatem habeat concilium generale? affirmativam simpliciter tenet Vallenfis h. t. §. 21. n. 1. Sed Castro-pal. cit. D. unic. p. 5. a. n. 2. rectius distinguuit, & affirmat, si consideretur, ut *unitum Capiti*, & ratione illius, ac ut ipsum includens; secus, in se spectatum, seu distinctum ab illo, ut contingit sede vacante; alias essent duæ universales potestates, & independentes.

Quæstio est 2. quam in hoc potesta. 144 tem habent Episcopi? R. jure communis, & or-

& ordinario, hanc potestatem competere Episcopis in sua diœcesi, c. quod autem 4. h. t. Archiepiscopis item in suis provinciis, modo tamen statutum Concilii generalis non excedant, c. *Nostro postulasti* 13. h. t. Ubi Honorius III. sic loquitur: *Nostro postulasti certificari responso, utrum per tuam provinciam possis concedere remissionis literas generales?* Nos igitur f. t. breviter resp. quod per provinciam tuam liberè potes hujusmodi concedere literas: *ita tamen, quod statutum generalis Concilii non excedas.* Statutum autem generalis Concilii habet in c. *Cum ex eo* 14. h. t. ubi Pontifex sic loquitur: ad hæc, quia per indiscretas, & superfluas indulgentias, quas quidam Ecclesiastri Prelati facere non verentur: & claves Ecclesiæ contemnuntur, & pœnitentialis satisfactio enervatur: *decernimus, ut, cum dedicatur Basilica, non extendatur indulgentia ultra annum, sive ab uno solo, sive a pluribus Episcopis dedicetur: ac deinde in anniversario dedicationis tempore XL. dies de injunctis pœnitentias indulta remissio non excedat:* & infra, hunc quoque dierum numerum indulgentiarum literis precipimus moderari, quæ pro quibuslibet casibus aliquoties conceduntur: cùm Rom. Pont. qui plenitudinem obtinet potestatis, hoc in talibus moderamen consueverit observare; alioquin, si excesserint, eas invalidas decerni Bonifac. VIII. c. fin. h. t. in 6. quod intellige, quoad partem, quam dare non possunt; nam quoad eam, quam dare possunt, semper sunt validæ. Gloss. in c. *Indulgentia* h. t. in 6. & in cit. c. *cum ex eo*; quia utile per inutile non debet vitiar in separabilibus; ibi: *Indulgentia*, quæ ab uno, vel pluribus Episcopis in Ecclesiastrium dedicacionibus vel aliis quibusunque casibus conceduntur *vires non obtinent, si statutum excesserint Concilii generalis.* c. *Utile*, de R. J. in 6. Legatus autem Summi Pontificis concedere potest indulgentias speciales, & certas in provincia sibi decreta. Gloss. in cit. c. *penult.* h. t. intellige tamen *non ultra facultatem expressam in literis.* Abbatibus verò, aliquique prelatis inferioribus non competit hac potestas, nisi speciali privilegio, vel legitimâ consuetudine fuerint vallati c. *accidentibus*, sup. de *excessibus Praelator.* gloss. cit. c. *penult.*

1446 Not. autem 1. concedere indulgentias non esse actum jurisdictionis coactiva, sed voluntaria; quia non ligat, sed solvit, & Tom. V.

non solvit, nisi volentem; adeoque non exercetur, nisi sub onere alicuius operis voluntarii; sic Layman l. 5. tr. 7. c. 1. n. 5. & alii. Et ideo summus Pontifex electus, ac Episcopus confirmatus, licet nondum consecratus, eas concedere potest. Sed advertendum, aliter mortuis, aliter vivis indulgentias concedi ab Ecclesia, seu summo ejus Capite. Vivi enim, dum tales sunt, subsunt tribunalij Ecclesiæ; secundus est, de mortuis; ut diximus n. 1442. Hinc fit, cum potestas concedendi indulgentias pertineat ad clavim jurisdictionis (teste D. Thom. in 4. dist. 20. q. 3. à 3. & colligitur ex c. *quod autem* 4. h. t. cùm facultas concedendi indulgentias alicui via *absolutionis* extendat se tantum ad subditos concedentis) Pontificem posse vivis concedere indulgentias *per juridicam absolutiōnem*; defunctis verò per solam satisfactionem. Juridica absolutio contingit, eos directè absolvendo à pœnis debitis, quamvis simul satisfaciat pro ipsis ex Ecclesia thesauro, ut dicitur in Extravag. *Unigenitus* cit. Ex quo fit, quod non dimittat vivis pœnas debitas pro peccatis, mere gratis, sed absolvendo simul, & satisfaciendo pro ipsis. Econtra, cùm mortui non amplius subsint tribunalij Ecclesiæ militantis, eis indulgentia conceditur per thesauri Ecclesiæ applicationem, absque juridica absolutione, solvendo scilicet pro ipsis ex illo tantum, quantum in vim satisfactionis pro eo pœnarum reatu, seu debito exigitur, qualiter nimur alii ex operibus suis, in quantum explicant vim satisfactionis, illis tribuunt, atque donant, & hoc significatur, cùm dicitur, defunctis indulgentias concedi *per modum suffragii*, seu solius satisfactionis, sine juridica absolutione.

§. 3.

Quibus indulgentia concedi possint?

Potissima quæstio est, qui possint lucra- 1447 pri indulgentiam concessam hominibus alicuius civitatis? Nam indulgentias concedi posse fidelibus vivis & defunctis, ab eo, qui potestatem habet satisfactionem dispensandi ex communi Ecclesiæ thesauro, non est dubium, cùm autem quandoque contingat indulgentiam concedi hominibus, vel populo, seu communiatæ certæ alicuius civitatis, opus aliquod pium, in concessione prescriptum præstituris, v. g. qui tales Ecclesiam visitaverit, vel elec-

Tt mosy.

330 Tract. In Lib. V. Decretal. Quæst. XXXVIII.

mosynam dederit, &c. dubitari potest, an eandem etiam lucrari possint Clerici, Religiosi exempti, & advenæ?

1448 R. i. Tales indulgentias etiam lucrari posse Clericos. Nam Clerici in favorabilibus sub populo comprehendendi, non est dubium; sunt enim præcipua pars populi Christiani, ut dicitur c. *duo sunt*; 2. q. 2. licet secundum sit in odiosis, per c. *si sententia de sentent. excommunic. in 6.* at indulgentiae inter favores veniunt, ergo. Et hoc etiam dicendum de Religiosis, etiam exemptis. Nam & hi nomine *Clericorum* veniunt in dispositione favorabili; quod etiam procedit, licet tales indulgentiae concessæ sint ab Episcopo, à cuius jurisdictione exempti sunt, ut rectè docet Castropol. P. 4. tr. 24. D. unic. p. 3. n. 14. Nam exemptione, quæ in illorum favorem facta est, non debet in eorum detrimentum cedere; ita Suarez cit. d. 52. f. 1. n. 10. Layman l. 5. tr. 7. c. 1. n. 5. & alii.

1449 *Quoad advenas pariter dicendum est,* & illos lucrari posse talem indulgentiam, etiam ab Episcopo concessam hominibus, vel populo talis civitatis. Nam sicut in his, quæ specialiter respiciunt commodum talis populi, legibus etiam onerosis subduntur advenæ, ut diximus l. 1. tit. 2. Sic & favoribus. Ita Barbos. p. 3. de offic. & potestate Episcopi allegat. 88. n. 28. Layman. cit. & alii. Nec obstant ea, quæ diximus supr. à n. 1446. Hæc enim intelligenda sunt de concessione indulgentiae per viam juridicæ absolutionis; non autem mērē per solam donationem, quæ fit purâ satisfactiōne, quod est mera gratia.

1450 Si queras, an etiam ipse Episcopus, vel Pontifex omnibus Christi fidelibus, vel exercentibus prescripta opera concessas à se indulgentias, lucrari possit? R. quod sic; nam & ipse est pars talis commununitatis, capax bonorum communium, etiam favorabiliiter obvenientium; nec in dato casu in se exercet jurisdictionem coactivam, sed voluntariam, secundum quod continetur in toto, in cujus favorem disponit; ita Suarez cit. d. 52. f. 1. n. 14. Azor p. 2. l. 3. c. 55. q. ult. & alii, his positis:

ARTICULUS III.

Qualis debeat esse executio operis injuncti?

1451 Cūm in concessione indulgentiarum injungantur communiter quædam ope-

ra, à lucraturo indulgentiam praestanda v. g. jejunium, Ecclesiæ unius, vel plurimæ visitatio, ibidem oratio, eleemosyna, confessio, communio &c. Quæsto est, qualiter ea implenda sint, ut indulgentiarum consecutio, quantum ab illis penderet, subsequatur. Qua in re communis tenet, executionem operis injuncti esse conditionem ita necessariam, ut, si tale opus omittatur, etiam ob impotentiam, indulgentiam non consequaris. Nam concessum sub conditione, vel certa forma, hæc non secutā, nihil operatur, ut constat ex dictis l. 4. tit. 5. de Condit. op. posit. Verum hoc sic intelligendum venit, ut non procedat i. si in concessione exprimatur, indulgentiam nihilominus concedi, si qui sint impediti, opus injunctum exequi, 2. nisi omissione forer rei, vel circumstantiæ tam levis, ut eā etiam omis sâ moraliter, seu judicio prudentum, seu communī hominum usū censeretur totum opus positum. V. Suarez. d. 52. f. 5. n. 3. Layman tr. 7. c. 6. n. 3. Bonacini. cit. D. 6. q. 1. p. 5. n. 20. & alii.

Cūm autem indulgentiarum concessio sit libera concedentis donatio, non est dubium, quod opus injunctum possit exigere sub iis qualitatibus, quæ sibi ad finem intentum videbuntur deseruire, & nolle illum facere, nisi opus taliter fiat. Ex hoc sequitur, posse illum indulgentias concedere sub conditione operis, etiam interni; qualiter fit cūm agonizantibus (qui nec ore, nec alio externo signo possunt dicere sacrosancta nomina JESUS & MARIA, vel alios affectus) indulgentiae plenariae conceduntur, si corde, & animo ea invenient. Supponendum præterea, non esse dubium, opus injunctum (v. g. Ecclesiæ visitationem) non debere in executione aliud esse, quam honestum & religiosum, ut dicitur in Extravag. *Unigenitus*, ibi: *devotionis*; & Extrav. *quemadmodum* h. t. ibi: *reverenter*: unde necessarium est, quod fiat ex intentione colendi DEum, vel in se, vel in Sancto, propter eius festivitatem, vel honorem indulgentia concessa est; Sic Navarr. in c. *Siquando*, de Consecrat. dist. 1. c. 6. §. 14. quamvis sufficiat intentione virtus, nimur ea, quæ virtute sua, seu implicitè contineat alteram, qualis est v. g. visitare Ecclesiam eo fine, quo id exigit indulgentiam largiens.

Quæres i. an exigatur, ut opus injunctum